

geneesmiddelenbulletin

VERSCHIJNT EENMAAL PER VEERTIEN DAGEN

(wordt door het Ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid aan alle praktizerende artsen en apothekers in Nederland toegezonden)

Redactieraad: Dr. G. Blomhert, 's-Gravenhage; Dr. J. Bijlmer, Deventer; R. Drion, Leidschendam; Prof. Dr. J. C. van Es, Utrecht; Prof. Dr. T. Huizinga, Groningen; J. B. Lenstra, Rotterdam; Prof. Dr. J. W. H. Mali, Nijmegen; Prof. Dr. E. Mandema, Groningen; Dr. F. A. Nelemans, Leidschendam; Prof. Dr. E. L. Noach, Leiden; Prof. Dr. J. van Noordwijk, Utrecht; Dr. S. J. Nijdam, Utrecht; J. H. Pannekoek, Deventer; Dr. P. Siderius, Leidschendam; Dr. L. B. J. Stuyt, 's-Gravenhage; Dr. C. A. Teiggeler, Leidschendam; Prof. Dr. H. K. A. Visser, Rotterdam; Prof. Dr. D. de Wied, Utrecht

Redactiestaf: H. Olthuis, Leidschendam

Redactie-adres: Geneesmiddelenbulletin, Dokter Reijersstraat 10, Leidschendam. Telefoon 070-694211 tst. 2337 Telex: 32362 Soza-Lsdm.
Copyright: Geneesmiddelenbulletin

Jaargang 2, nr. 13

21 juni 1967.

ANTI-HISTAMINICA AFGEBAKEND II

Andere toepassingen.

- Bij labyrinthstoornissen en als anti-emeticum. Voor de profylaxe en bij de behandeling van vertigo, misselijkheid en braken bij reisziekte bleken antihistaminica in ongeveer tweederde van het aantal gevallen werkzaam te zijn (43, 44, 45). Profylactische toediening moet een half uur voor de aanvang van de reis plaatsvinden. Promethazine, difenhydramine en cyclizine worden meermalen daags gegeven; voor het langer werkende meclozine is één dosis per dag voldoende (46).
Antihistaminica kunnen bij labyrinthstoornissen na ooroperaties en door andere oorzaken (47, 48) worden toegepast. Antihistaminica hebben als anti-emeticum bij zwangerschap en na bestraling of operaties toepassing gevonden (48, 49, 50). Bij de laatstgenoemde toepassingen staat de anti-emetische werking van de fenothiazine-antihistaminica, b.v. promethazine, ten achter bij die van de fenothiazine-psycholeptica, b.v. chloorpromazine.
- Bij Parkinsonisme: met name difenhydramine en fenindamine (51, 52). Het effect uit zich door het verminderen van de stijfheid en het verbeteren van spontane bewegingen en van de spraak.
- Als slaapmiddel: vooral de ethanalamines, zoals methapyrileen en de fenothiazines, zoals promethazine. In het algemeen zijn de hypnotische eigenschappen van antihistaminica geringer dan die van b.v. de barbituraten, maar gezien de sterk variërende individuele gevoeligheid zal een aantal patiënten er wel baat bij vinden. Bij verhoging van de dosis kan prikkeling van het centrale zenuwstelsel optreden.
- Als lokaalanestheticum. Topisch gebruik van antihistaminica (b.v. tegen jeuk) is ongewenst (53). Een enkele maal, wanneer er overgevoeligheid voor de gebruikelijke lokaalanesthetica bestaat, kan de toepassing als lokaalanestheticum geïndiceerd zijn (54, 55, 56).

- Bij hartaritmieën. Door het ontbreken van voldoende adequate klinische gegevens is een vergelijking van de bruikbaarheid ten opzichte van andere anti-aritmiepreparaten vooralsnog niet mogelijk (57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68).

VII. CONTRA-INDICATIES

1. Lokale toepassing (sensibilisatie).
2. Chronische aspecifieke respiratoire aandoeningen (CARA), wanneer er een acute of chronische bacteriële infectie van de bronchiaalboom bestaat (remming van de expectoratie).
3. Epilepsie (centrale stimulatie).
4. Prostaathypertrofie; maagdilatatatie (anticholinergische werking).
5. Combinatie met centraaldepressieve stoffen (synergisme).
6. Uitvoering van huidreacties bij allergieproeven.
7. Indien een optimaal reactievermogen vereist is (autorijden en deelname aan het verkeer in het algemeen) dient het gebruik te worden nagelaten, zolang proefondervindelijk de individuele reactiewijze nog niet is bepaald.
8. In de eerste drie maanden van de zwangerschap is - zoals bij alle geneesmiddelen - terughoudendheid aan te bevelen.

LITERATUUR

- (1) Handbuch der experimentellen Pharmakologie, XVIII/I, (1966), Springer Verlag, 1966.
- (2) Paton, W. D. M. Progr. of Allergy, 5, (1961), 79.
- (3) Brocklehurst, W. E. Progr. of Allergy, 6, (1962), 539.
- (4) Paton, W. D. M. Int. Arch. Allergy, 6, (1955), 203.
- (5) Paton, W. D. M. Pharmacol. Rev., 9, (1957), 269.
- (6) Humphrey, J. H. en R. Jacques. J. Physiol. Lond., 128, (1955), 9.
- (7) Beraldo, W. T. Am. J. Physiol., 163, (1950), 283.
- (8) Kellaway, C. W. en E. R. Trethewie. Q. J. exp. Physiol., 30, (1940), 121.
- (9) Feldberg, W. en C. H. Kellaway. J. Physiol. Lond., 94, (1938), 187.
- (10) Goodman, L. S. en A. Gilman. The Pharmacolog. basis of Therap., (1967), 621, The Macmillan Cy, New York, 1967.
- (11) Symposium Histamine. Ciba Foundation, Churchill Ltd., London, 1966.
- (12) Schild, H. O. e.a. Lancet, II, (1951), 376.
- (13) Austen, K. F. en J. H. Humphrey. Adv. Immun., 3, (1963), 1.
- (14) West, G. B. Clin. Pharmacol. Ther., 4, (1963), 749.
- (15) Booij-Noord, H. e.a. Int. Arch. Allerg., 10, (1957), 321.
- (16) Lorenz, W. e.a. Naunyn-Schmiedeberg's Arch. Pharmak. exp. Path., 257, (1967), 309.
- (17) White, R. P. en L. D. Boyagy. Arch. Int. Pharmacodyn. Ther., 128, (1960), 260.
- (18) Loew, E. R. Boston Med. Q., 3, (1952), 1.
- (19) King, G. en S. D. Weeks. Electroenceph. clin. Neurophysiol., 18, (1965), 503.
- (20) Murphree, H. B. J. A. M. A., 193, (1965), 10.
- (21) Weidemann, H. en P. V. Petersen. J. Pharmac. Exp. Ther., 108, (1953), 201.
- (22) Glazko, A. J. en W. A. Dill. J. biol. Chem., 179, (1949), 179.
- (23) Weinmann, E. O. en T. A. Geisman. Pharmac. exp. Ther., 125, (1959), 1.
- (24) Cannon, P. J. Practitioner, 200, (1968), 56.
- (25) Goodman, L. S. en A. Gilman. The Pharmacol. basis of Therap., (1967), 636 en 637, The Macmillan Cy, New York, 1967.
- (26) Bain, W. A. e.a. Lancet, II, (1948), 964.
- (27) Goodman, L. S. en A. Gilman. The Pharmacol. basis of Therap., (1967), 634, The Macmillan Cy, New York, 1967.
- (28) idem, blz. 635.
- (29) Epstein, E. J. A. M. A., 198, (1966), 517.
- (30) Koppanyi, T. en J. F. Fazekos. Am. J. Med. Sci., 220, (1950), 559.

- (31) Koppanyi, T. en R. K. Richards. *An. esth. Analg. curr. Res.*, 37, (1958), 182.
- (32) Kjaer-Larsen, J. *Lancet*, I, (1956), 976.
- (33) Brown, F. R. *N. Y. St. J. Med.*, 56, (1956), 2711.
- (34) Horan, J. D. *Can. Med. Assoc. J.*, 93, (1965), 1031.
- (35) *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 105, (1961), 2137.
- (36) May, K. L. en F. A. Nelemañs. *Acta Allerg. Dän.*, 21, (1966), 337 en Fisher, R. W. *J. A. M. A.*, 203, (1968), 418.
- (37) Wilhelm, R. E. *Med. Clins. N. Am.*, 45, (1961), 887.
- (38) Bickerman, H. A. en A. L. Barack. *Drugs of Choice*, (1964), 514, Mosley Co., St. Louis, 1964.
- (39) *Lancet*, I, (1967), 36.
- (40) *Practitioner*, 198, (1967), 439 en 713.
- (41) Report of the Council on Drugs. *J. A. M. A.*, 142, (1950), 566.
- (42) Feller, A. E. e.a. *New Engl. J. Med.*, 242, (1950), 737.
- (43) Philipszoon, A. J. *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 105, (1961), 657.
- (44) Jonkees, L. B. W. *Ned. Tijdschr. v. Geneesk.*, 103, (1959), 2429.
- (45) Jonkees, L. B. W. en A. J. Philipszoon. *Acta Physiöl. pharmacol. neerl.*, 9, (1960), 240.
- (46) Tri-service report. *J. A. M. A.*, 160, (1956), 755.
- (47) Chuin, H. I. en P. K. Smith. *Pharmac. Rev.*, 7, (1955), 33.
- (48) Moyer, J. H. *Med. Clins. N. Am.*, 41, (1957), 405.
- (49) Glaser, E. M. *Proc. R. Soc. Med.*, 52, (1959), 52.
- (50) Rhodes, Ph. *Practitioner*, 192, (1964), 229.
- (51) Doshay, J. J. *Parkinsonism and its treatment*, Lippincott, Philadelphia, 1954.
- (52) England, H. C. en R. S. Schwab. *New Engl. J. Med.*, 265, (1961), 785 en 837.
- (53) Macaulay, D. B. *Practitioner*, 193, (1966), 775.
- (54) Meyer, R. A. en W. Jakubowski. *J. Amer. dent. Ass.*, 69, (1964), 112.
- (55) Meyer, R. A. en W. Jakubowski. *Amer. J. Hosp. Pharmacy*, 20, (1963), 136.
- (56) Schacher, V. e.a. *J. Oral. Ther. Pharmacol.*, 3, (1967), 308.
- (57) Dreifus, L. S. *Amer. Heart. J.*, 65, (1963), 607.
- (58) Dreifus, L. S. *Med. Clin. North America*, 48, (1964), 371.
- (59) Hermann, G. R. e.a. *J. Louisiana Med. Soc.*, 116, (1964), 145.
- (60) Borge, A. *Nord. Med.*, 71, (1964), 467.
- (61) Reynolds, E. W. e.a. *Amer. J. Cardiol.*, 14, (1964), 513.
- (62) Malone, E. M. e.a. *J. Kans. med. Soc.*, 65, (1964), 538.
- (63) Herbst, R. *Med. Klin.*, 60, (1965), 27.
- (64) Andersen, M. e.a. *Acta Med. Scand.*, 177, (1965), 761.
- (65) Christiansen, I. e.a. *Nord. Med.*, 73, (1965), 315.
- (66) Nicita-Mauro, V. en A. Contino. *Boll. Soc. ital. Cardiol.*, 10, (1965), 312.
- (67) Yahini, J. H. e.a. *Israel J. Med. Sci.*, 2, (1966), 329.
- (68) Goldstein, L. e.a. *Pharmacologist*, 9, (1967), 212.

CORRECTIE

In het dubbelnummer "Antihistaminica afgebakend", d.d. 7 juni 1968, dienen op blz. 50 regel 19 van boven, de literatuurverwijzingen (30, 37, 38) te worden gewijzigd in : (33, 37, 38).

Ter oriëntatie zijn in de TABEL op de volgende bladzijde enkele gegevens over antihistaminica en antihistaminica-bevattende preparaten opgenomen.

Voor de opgave van de doseringen van de enkelvoudige preparaten is uitgegaan van die, welke in de gangbare literatuur worden vermeld. De achter de preparaten geplaatste jaartallen geven bij benadering het jaar van introductie aan.

GROEP	STOFNAAM	Aanduiding van de dosering in mg		ENKELVOUDIGE PREPARATEN	SAMENGESTELDE PREPARATEN	PREPARATEN VOOR PLAATSELJK GEBRUIK
		(a = per keer - b = per 24 uur)				
		(a)	(b)			
ETHYLEENDIAMINES	1 antazolone	100	400	1 * Antistine(1946)-tabl., -amp.	1 Dibistine-drag.	1 Antistine-Privine-neusdr., -spray
	2 mepyramine	25	500	2 Antallergan(1945)-drag.	2 Nirotop-expect./Triaminic-bitabs, -drupp./Triatussic-repetabs	2 Trachitol-neuspray
	3 tripeleannamine	50	200	3 Azaron(1948)-tabl.	3 Dibistine-drag./Pulmasin-drag.	3 Azaron-crème, -zalf / Bradex- Vioform-crème
	4 chloopyramine	25	150	4 Synopen(1949)-drag.	5 * Calcicistin(1965)-drag., -amp.	4 Synopen-zalf
	5 fistapirrodine	20	120		6 Vortel(1965)-pulvules, -sir.	5 Calcicistin-zalf
	6 methapyrilone	50	200			
ETHANOLAMINES (amino-alkylethers)	7 difenhydramine	25	200	7 Benadryl(1950)-caps./Benodine(1948)- drag./Neo-Benodine(1950)-tabl., -amp.	7 Benilyn-sir./Caladryl-susp./Dorsilon- tabl./Mandrax-tabl./Metodril-tabl.	7 Benafedrin-neusdr. / Benodine-crème Caladryl-oplossing
	8 dimenhydrinaat	50	200	8 Amosyl(1949)-drag./Removine(1949)- tabl./Bontourist(1953)-tabl./Dramamine (1949)-tabl.	8 Amosyl-coffeine-drag.	
PROPYLAMINES (alkylamines)	9 bromazine	25	150	9 Ambrodyl(1953)-caps.	10 Torfine(1963)-sir.	11 Systral(1966)-zalf
	10 carbinoxamine	4			12 Vicks-formule 44-sir.	
	11 chloerfenoxamine	15	100		13 Celestamine-drag./Coricidin-drag./ Femidol-tabl./Polaramine-expect./ Polaronil-tabl.	13 Celestamine-drag./Coricidin-drag./ Femidol-tabl./Polaramine-expect./ Polaronil-tabl.
	12 doxylamine	15	100		14 Avil(1950)-tabl.	14 Avil-zalf/Delmeson-hemorroid. zalf
	13 (dex)chloorfen(yr)- amine	2	8	13 Polaramine(1959)-tabl., -sir., -repetabs	14 Triatussic-repetabs/Triaminic-bitabs, -drupp.	15 Vibrocil-neusdr., -spray
	14 feniramine	25	150	14 Avil(1950)-tabl.		
PIPERAZINES	15 dimetindeen	1	6	15 Fenistil(1961)-drag., -drupp., -retardtabl.	16 Longifene(1954)-tabl., -sir.	
	16 buclizine	25	100		16 Agyrax-tabl.	
	17 chloercyclizine	50	75		17 Primatour(1966)-tabl.	
	18 cyclizine	50	150	18 * Marzine(1954)-tabl., -supp., -amp.	18 Migril-tabl.	
	19 cinnerazine	20	120	19 Cinnipirine(1960)-tabl.	19 Primatour-tabl./Vertigon-drag.	
	20 meclozine	25	50	20 Postatene(1954)-tabl./Suprimal(1956)- tabl., -supp.	20 Cranimal-tabl., -supp./Emesafene-tabl., -supp.	
FENOTHIAZINES	21 alimemazine	5	40	21 * Nedeltran(1958)-tabl., -drupp., -sir., -amp.	22 Fenerodine-tabl./Phenergan-expect.	22 Phenergan-crème
	22 promethazine	25	100	22 * Phenergan(1950)-drag., -sir., -amp., -supp.		
	23 prothipendyl	40	160	23 * Dominal-forte(1959)-drag., -tabl., -amp.		
	24 oxememazine	10	40	24 Doxergan(1965)-tabl., -sir.		
	25 thiazinamine	200	1200	25 * Mutergran(1951)-drag., -amp. Mutergran-forte(1961)-drag.		
	26 cyproheptadine	4	16	26 Periacin(1961)-tabl.		
RESTGROEP	27 fenindamine	25	100	27 Thephorin(1947)-drag.		27 Thephorin-zalf 28 Schericur-zalf/Scheriproct-zalf/ Ultralan-zalf
	28 clemizol					
	29 depropine	1	2	29 * Erontine(1962)-tabl., -amp.	30 Aerogastol-drinkamp.	
	30 difenylpyraline	5	5	30 Aerogastol(1962)-tabl./Hystryl(1957)-spans.	32 Vertigone-tabl./Vertigone-forte-tabl.	
	31 mebydroline	25	150	31 Incidal(1962)-drag./Incidaleten-drag.	34 Soventol-C-drag.	34 Soventol-gel
	32 piprinhydrinaat	3	30	32 Kolton(1953)-tabl.	33 * Sandosteen-Calcium(1952)-tabl., -amp.	35 Sandosteen-Calcium-spray
33 triprolidine	10	20	33 Pro-Actidil(1965/68)-tabl.			
34 bampine	50	300	34 Soventol(1950)-tabl.			
35 themalidine	5	30				
RANDGROEP	36 benzhexol			36 Artane-tabl.		
	37 orfenadrine			37 Disipal-drag.		
	38 benzotropine			38 Cogentin-drag.		
	39 procyclidine			39 Kemadrin-tabl.		